

УДК 37.012

**ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ
СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «ОСНОВИ
ПЕДАГОГІЧНИХ ВИМІРЮВАНЬ ТА МОНІТОРИНГУ
ЯКОСТІ ОСВІТИ»**

Ярощук Л.Г.

Бердянський державний педагогічний університет

**ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ
СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «ОСНОВИ
ПЕДАГОГІЧНИХ ВИМІРЮВАНЬ ТА МОНІТОРИНГУ
ЯКОСТІ ОСВІТИ»**

Ярощук Л.Г.

У статті розглянуто деякі теоретичні аспекти педагогічних вимірювань, подано орієнтовні теми індивідуальних навчально-дослідних завдань та основні вимоги до їх оформлення в процесі вивчення навчальної дисципліни «Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти».

Ключові слова: педагогічні вимірювання, навчально-дослідні завдання, презентація, реферат, вимоги до індивідуальних навчально-дослідних завдань.

**ИНДИВИДУАЛЬНЫЕ УЧЕБНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЕ
ЗАДАНИЯ СТУДЕНТОВ В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ КУРСА
«ОСНОВЫ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ИЗМЕРЕНИЙ И МОНИТОРИНГА
КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ»**

Ярощук Л.Г.

В статье рассмотрены некоторые теоретические аспекты педагогических измерений, поданы ориентировочные темы индивидуальных учебно-исследовательских заданий и основные требования к их оформлению в процессе изучения учебной дисциплины «Основы педагогических измерений и мониторинга качества образования».

Ключевые слова: педагогические измерения, учебно-исследовательские задания, презентация, реферат, требования к индивидуальным учебно-исследовательским заданиям.

**INDIVIDUAL EDUCATIONAL AND RESEARCH ASSIGNMENTS
FOR STUDENTS IN TEACHING OF PEDAGOGICAL
MEASUREMENT AND MONITORING
OF QUALITY EDUCATION**

Yaroshchuk L.

Some theoretical aspects of the pedagogical measuring are considered in the article, the reference themes of the individual educational-experienced tasks and the basic requirements are given to their registration in the process of study of educational discipline of «Basis of the pedagogical measuring and monitoring of quality of education».

Keywords: the pedagogical measuring, educational-experienced tasks, presentation, abstract, requirements is to the individual educational-experienced tasks.

Постановка проблеми. У світі, починаючи з 70-х років минулого століття, проводяться міжнародні порівняльні дослідження в галузі освіти. Метою таких досліджень є інтеграція світового досвіду, виявлення й аналіз перспективних тенденцій у галузі освіти, вироблення рекомендацій для країн, що беруть участь у порівняльних дослідженнях. Запровадження єдиних науково обґрунтованих критеріїв для визначення якості освітнього процесу, широке коло країн-учасниць (Україна, приєднавшись до Болонської декларації у травні 2005 року, стала 45 учасником Болонського процесу) дає кожній із них можливість оцінити реальні досягнення вітчизняної освіти на тлі світових здобутків, долучитися до найкращого досвіду побудови ефективних технологій навчання та скористатися ними для вдосконалення власної освітньої практики.

Метод тестування широко запроваджують у в європейських країнах: Німеччині, Швеції, Норвегії, Великій Британії, Франції. В Україні теж тестування застосовують не тільки під час іспитів, тому основним завданням нового курсу для майбутніх учителів, рекомендованим

МОН України, є формування вмінь здійснювати контроль, оцінювання й моніторинг якості освіти з упровадженням тестових технологій. Лише тоді, коли майбутній педагог досить вільно буде орієнтуватися в питаннях освітніх вимірювань, наша держава може отримати високорозвинену особистість після закінчення школи, яка гідно представлятиме наш народ у світовому просторі.

Основним завданням розвитку вищої освіти сьогодні є не стільки надання студентам максимуму наукової інформації, скільки формування здібностей до творчого мислення. Нова концепція вищої освіти припускає формування у студентів уміння самостійно, цілеспрямовано й відповідально вчитися. Створення у вищому навчальному закладі необхідних умов для розвитку у студентів творчих здібностей, виховання особистості, здатної до саморозвитку як під час навчання у вищій школі, так і в подальшій професійній діяльності є пріоритетним напрямом розвитку освіти. Два роки тому в Україні Міністерством освіти і науки України був запроваджений новий курс для підготовки бакалавра «Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти». Тож спробуємо сформулювати завдання та вимоги до їх оформлення для індивідуально-дослідної роботи студентів у процесі вивчення цієї початкової дисципліни.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Робота виконана відповідно до плану НДР Бердянського державного університету.

Мета нашої статті – представити індивідуальні навчально-дослідні завдання та вимоги до їх оформлення для студентів у процесі вивчення курсу «Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти».

Аналіз досліджень і публікацій. Теоретичні основи розробки педагогічних вимірювань викладені в працях і посібниках для вищої школи В. Аванесова. Нові технології створення систем педагогічних вимірювань, а саме: тестування, показані в роботах І. Алексейчука [1]. Як розділ модульного навчання, тестовий контроль поданий у посібнику А. Алексюк [2]. Із метою удосконалення організації навчально-виховного процесу В. Дуженков та Т. Панасюк розробили деякі аспекти методики складання тестових завдань. Ураховуючи

системність навчальної діяльності студентів, Л. Романишина пропонує свої погляди на поетапний контроль знань за модульно-рейтинговою технологією. Крім того, цю проблему досліджували такі науковці-тестологи, як А. Анастасі, Л. Бурлачук, А. Майоров, М. Челишкова, П. Клайн, Н. Гронланд та інші.

Виклад основного матеріалу

При вивченні курсу пропонуємо індивідуальну роботу проводити з окремими студентами з метою підвищення рівня їх підготовки та розвитку індивідуальних творчих здібностей.

Основним видом оформлення результатів індивідуальної роботи з навчальної дисципліни «Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти» є створення презентації в програмі Microsoft Power Point або індивідуальне навчально-дослідницьке завдання (ІНДЗ) за обраною темою у формі реферату.

Реферат має виявити глибокі знання за темою дослідження, чітко розкрити авторську позицію щодо неї, показати вміння осмислювати й аналізувати явища, посилаючись на теоретичні положення, доходити правильних практичних висновків.

Написання реферату покликане *формувати такі вміння*: обирати тему; віднаходити й опрацьовувати потрібну літературу за темою дослідження; систематизувати матеріал; складати план реферату; викладати зміст джерел інформації; писати вступ і висновок.

Реферат має складатися з таких структурних елементів: *вступу*, що дає уявлення про актуальність теми й завдання його автора; *основної частини*, що містить стислий огляд й оцінку літератури, аргументацію положень, які захищає студент; *висновків*; *списку основної використаної літератури*.

Вимоги до оформлення рефератів:

- після титульної сторінки має бути план (простий або складний);
- реферат починається зі вступу (одна-дві сторінки), у якому пояснюється важливість та актуальність обраної теми, формулюються мета й завдання;
- виклад матеріалу відповідно до плану;
- закінчується виклад головних положень теми власними висновками, практичними рекомендаціями;

- реферат може мати додатки;
- наприкінці реферату має бути список основної використаної літератури, складений за нормами бібліографії;
- посилання на літературу в тексті краще робити після цитати в дужках;
- назви всіх питань за планом треба чітко виділяти в тексті реферату;
- обсяг роботи – 20-40 друкованих сторінок.

Проектування індивідуальної роботи

Тематика індивідуальних завдань

1. Моніторинг в освіті. Національні системи моніторингу якості освіти.
2. Міжнародні моніторингові порівняльні дослідження якості освіти.
3. Психологічне й педагогічне тестування.
4. Створення тестових завдань різних когнітивних рівнів.
5. Спеціалізовані програмно-інструментальні оболонки для тестового контролю навчальних досягнень учнів. Програмне забезпечення тестового контролю навчальних досягнень учнів.
6. Структура тестових завдань із різних предметів (ЗНО) [3].

Основні вимоги до змісту та оформлення презентації:

- дотримання прийнятих правил орфографії, пунктуації, скорочень і правил оформлення тексту (відсутність крапки в заголовках і т. д.);
- фактична безпомилковість, вірогідність представленої інформації;
- лаконічність тексту на слайді;
- завершеність (зміст кожної частини текстової інформації логічно завершено);
- стислість і лаконічність викладу, максимальна інформативність тексту;
- розташування інформації на слайді (переважно горизонтальне розташування інформації, зверху вниз по головній діагоналі; найбільш важлива інформація має розташовуватися в центрі екрану; якщо на

слайді картинка, напис має бути під нею; бажано форматувати текст по ширині);

- наявність не більше одного логічного наголосу: почервоніння, яскравість, миготіння, рух;

- інформація подана привабливо, оригінально, при звертає увагу глядачів.

Вимоги до візуального і звукового ряду:

- використання тільки оптимізованих зображень (наприклад, зменшення з допомогою Microsoft Office Picture Manager, стиснення за допомогою панелі налаштування зображення Microsoft Office);

- відповідність зображень змісту;

- якість зображення (контраст зображення стосовно фону; неприпустимість «зайвих» деталей на світліні або картинці, яскравість і контрастність зображення, однаковий формат файлів);

- якість музичного ряду (ненав'язливість музики, безшумність);

- обґрунтованість і раціональність використання графічних об'єктів.

Вимоги до тексту:

- читання тексту на тлі слайда презентації (текст виразно видно на тлі слайда, використання контрастних кольорів для фону й тексту);

- кегль шрифту має бути не менше 24 пунктів;

- відношення товщини основних штрихів шрифту до їх висоти орієнтовно становить 1:5; найбільш зрозуміле відношення розміру шрифту до проміжків між літерами: від 1:0,375 до 1:0,75;

- використання шрифтів не більше 1–2-х варіантів шрифту;

- довжина рядка не більше 36 знаків;

- відстань між рядками всередині абзацу 1,5, а між абзаців – 2 інтервали;

- підкреслення використовується лише в гіперпосиланнях.

Вимоги до дизайну:

- єдиний стиль оформлення;

- відповідність стилю оформлення презентації (графічного, звукового, анімаційного) змісту презентації;

- використання для фону слайда психологічно комфортних тонів;

- фон має бути елементом заднього (другого) плану: виділяти, відтіняти, підкреслювати інформацію, розміщену на слайді, але не затуляти її;

- використання не більше трьох кольорів на одному слайді (один для фону, другий для заголовків, третій для тексту);

- відповідність шаблону до представленої теми (у деяких випадках може бути нейтральним) ;

Презентація не повинна бути монотонною та громіздкою (оптимально це 10 – 20 слайдів).

На титульному слайді вказуються дані автора (ПІБ та назву навчального закладу), назва матеріалу, дата розробки. Можливий варіант використання колонтитулів. Інше розміщення даних автора припустимо у випадку, якщо воно заважає сприйняттю матеріалу на титулі.

На останньому слайді вказується перелік використаних джерел, активні й точні посилання на всі графічні об'єкти. На завершальному слайді можна ще раз указати інформацію про автора презентації [4].

Висновки. Об'єктивний аналіз педагогічного доробку щодо розв'язання досліджуваної проблеми дає підстави стверджувати, що окремі аспекти теорії педагогічних вимірювань відображені в працях видатних науковців-тестологів В. Аванесова, А. Анастасі, Л. Бурлачука, А. Майорова, М. Челишкової, П. Клайна, Н. Гронланда та інших зарубіжних та вітчизняних науковців. Представлені індивідуальні навчально-дослідні завдання допоможуть майбутнім педагогам сформуванню професійну компетентність із питань педагогічного оцінювання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексейчук І.С. Про технологію створення систем тестування / І.С. Алексейчук // Нові технології навчання. – 2000. – № 27. – С. 9-13.
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти: [курс лекцій]. Модульне навчання / Анатолій Миколайович Алексюк. – К.: Либідь, 1993. – 218 с.
3. Ярошук Л.Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти: навч. посіб. / Лілія Григорівна Ярошук. – Луцьк, 2010. – 308 с.
4. Сайт учителя фізики та інформатики Александрової З.В. – Режим доступу : <http://aida.ucoz.ru/>